

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:
Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejemani velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (in surate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijski
„Kato. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Čekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 93

V Ljubljani, v ponedeljek 24. aprila 1899.

Letnik XXVII

Ožja volitev!

Današnja volitev III. razreda ni privedla do končnega uspeha. Odločila bode

ožja volitev

ki se vrši

jutri v torek od 8. do 12. ure dopoldne
v šolah na Cojzovem Grabnu in na Ledini,
kakor danes.

Someščani! Storite svojo dolžnost do zadnjega moža in
volite **soglasno** gospode:

Dr. Ivan Krek, sem. profesor in državni poslanec,
Semeniške ulice št. 4.

Franc Breskvar, knjigovez, Pred škofijo 6.

Ivan Kregar, pasar, Poljanska cesta št. 8.

Ivan Marovt, izvošček in posestnik, Radeckega
cesta št. 24.

Alojzij Zorman, molar, Sv. Florijana ulice št. 7.

*Glasovnice, ki bi se ne glasile na predstojeca
imena, so neveljarne.*

Volilni odbor

združene mestne opozicije.

Gospodje volilci II. razreda!

Podpisani odbor priporoča sledeče gospode:

Peterca Ivan,

tovarnar in ravnatelj „Vzajemno-podpornega društva“,
Dunajska cesta št. 31.

Sušnik Ivan,

stolni kanonik in dekan, Pred škofijo št. 18.

Vencajz Ivan,

c. kr. deželne sodnije svetnik, Hrenove ulice št. 11.

Wester Avguštin,

c. kr. gimnazijski profesor in posestnik, Vodnikov trg št. 1.

Volitev se vrši v sredo, dné 26. t. m. od 8—12 dopoldan
v telovadnici I. mestne deške 5 razrednice v
Komenskega ulicah.

Opozicijski volilci! Združimo glasove našega
zaupanja!

Volilni odbor

združene mestne opozicije.

Naloga Slovanov v Primorju.

(Izvirni dopis.)

II.

Druga narodnost je slovanska. Samohvali je
sicer podobno, a resnično je le, da deblo slovan-
skega drevesa v Primorju ni v svojem srcu trhlo,
votlo, črvivo, marveč da je celo in krepko, a ve-
jevje njegovo trpi. To vejevje obsekava v eno-
mer sovražna pohotna roka in ta roka je kriva,
da se slovanski hrast v Primorju ne more razra-
sti, razprostrti tako, kakor mu dovoljujejo natorne
moči v osrčju.

Število slovankega prebivalstva v Primorju
je največje število, presega število vseh drugih v
Primorju živeti narodnosti. Gospodarski ima
Slovan Primorja vse resnične pogoje zdravega ob-
stanka, ker je največ z mlj je njegova last. V
mestu Slovan nima samostojne trgovine in sploh
nima besede, a trgovino tujca v mestu vzdržuje
večinoma primorski Slovan. Le malo več gospo-
darske opore, pa je pravi gospod v Adriji Slovan.
O politični samostojnosti Slovana v Primorju ne
moremo govoriti, ker je nima, dasi bi bilo več
ko naravno, da ima baš Slovan v Primorju največ
politične samostojnosti, ker je najštevilnejši. Re-
cimo da je Nemec v Primorju tako mnogoštevil-
len kakor Slovan, čegava bi bila oblast v Pri-

morju potem? Prav gotovo nemška. In zakaj ni
zdaj slovanska?

Vendar pa je najkrepkeji v krščanski
veri primorski Slovan. V njegovem srcu se je
še sveža ohranila živa iskra verskega čuta in da je
je temu tako, kaže nastop primorskega Slovana
kakor katoličana. Dasi hrujejo okoli njega različni
viharji, ki mu hočejo podreti svetišče in oltar,
on stoji krepko ob veri svojih očetov.

Tretje deblo v pragozdu Primorja je deblo
— germansko. To je ono mlado deblo, na katero
gleda dopadljivo oko — germansko. To je ono
mlado drevo, ki raste še v znožju obeh velika-
nov kakor neznatno drevesce, katero pa hoče
zrasti preko dveh orjakov do — nebes.

Primorsko nemštvo pa je oni faktor, na ka-
terega mora biti najbolj oprezen primorski Slo-
van, primorsko nemštvo je ona točka, na katero
je strogo obračati pozornost primorskemu Slovanu.

Nemci v Primorju zasledujejo v prvi vrsti
gospodarske, trgovinske cilje. Toda najnovejši po-
javi njihove ekzistence ob Adriji govore razločno,
da so se začeli krepko zavedati tudi svoje narodnosti,
z drugimi besedami, da so začeli tudi politični de-
lati čedalje glasneje propagando. Najbolj se o tem
prepričamo, ako imamo priliko, udeležiti se po-
govorov, kakoršnih se čuje v izvestnih nemških

društvih v Trstu in drugod v Primorju. Tu ču-
jemo, da se hoče nemška moč razširiti čez vse
Primorje in prisiliti do uvaževanja nemške moči
celo vladujoče Italijane. O Slovanih Nemci nekam
neumevno molče, kar znači, da bi radi nizkotno
prezirali onega, proti kateremu je zares naperjen
njihov cilj, ker krivičen, katerega, Slovana namreč,
pa se nekako boje.

Ti nemški cilji ob Adriji so se jeli pojavljati
tako močno, da treba začeti resno borbo proti
nemškim naseljencem ob Adriji.

Naloga nas Slovanov v Primorju bi bila toraj
v prvi vrsti ta, da se tesno stisnemo skupaj in v
bratski složnosti krepko začnemo delati za odstra-
nitev nemške nevarnosti. Vse postranske ozire,
vse osebne ambicije treba pozabiti in roko v roki
v boj zoper tega naraščajočega sovražnika. Pri tem
ne sme biti neizpolnjeno nobeno naše mesto, mar-
več na vseh postajah našega javnega življenja mo-
rajo stati krepki vešči in navdušeni bojovníki in
— proč z zavistjo, proč z zakotnim koristolovjem,
proč z osebno visokostjo, ki dostikrat ne pusti,
da se približa v narodnem delu brat bratu in
zlasti proč z vsemi krivicami in osebnimi mrž-
njami in maščevanjaželjnostjo, proč z vsako su-
bjektivno brezobzirnostjo pa krepko na skupni cilj.
To bodi naša naloga v Primorju v očigled ne-
varnosti.

Kaj? Ali ne vidimo, da nimajo v »štatu« primorskem zasedana že vsa važna mesta, da je generaliteta primorske oblasti že vsa v nemških rokah? — le še armade jim manjka, da je vojska popolna. In armade upajo dobiti. Tega pa jim ne smemo dopustiti mi Slovani, ki smo pravi gospodarji Adrije. Mi Slovani ne smemo pustiti, da bi še nadalje obsekavala našega drevesa močne ude zlobna nemška sekira samo, da bi ob trhljem deblu italijanstva tem krepkeje rastle in se šopirilo nemško mlado drevo.

To preprediti je naloga primorskih Slovanov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. aprila.

Jezikovni zakon utegne vlada le izdati s pomočjo § 14. Odličen član desnice piše namreč o tem: Ces. namestnik moravski je bil te dni poklican na Dunaj ob enem z namestnikom češkim. Iz tega se more sklepati, da se bode jezikovni zakon oziral tudi na Moravsko. Vlada je sklenila, da hoče na vsak način izdati jezikovni zakon, ki pa bode v marsičem ugodnejši za Nemce. Ko bi Čehi vsled tega ugovarjali, zapretil jim bode grof Thun, da odstopi. S tem hoče grof Thun dobiti časa do jeseni. Ko bi potem Čehi v državnem zboru obsodili § 14., nadomestil bode grof Thun Mladočehe s krščanskimi socijalci. In če se potem novi večini pridružijo še nemški veleposestniki z Mauthnerjevo skupino, prevzel bi sastavo nove vlade levičarski državnik ali višji uradnik. Da je ta kombinacija zidana na pesek, je že iz tega razvidno, ker višji krogi upajo tudi Slovence in Italijane pridobiti za novo večino. Slovenske poslance upajo dobiti z nekaterimi narodnimi drobčinami, italijanske pa z denarnimi podporami. Že danes smemo trditi, da slovenski in hrvatski poslanci ne bodo nikdar z iredentovci vlekli za jedno oje. In Mladočehi bi odgovorili s tem, da odlože mandate ter prepusté svoja mesta skrajno radikalnim življem, kateri bi vsaki vladi grenili življenje.

V **šleskem deželnem zboru** je v petek posl. Türk utemeljeval svoj predlog proti § 14, češ, da vlada ni opravičena vladati s tem paragrafom in tudi ne izdati jezikovni zakon. Deželni predsednik je ugovarjal, da bi dež. zbor imel pravico soditi o tem vprašanju. Türkov predlog je bil proti glasovom slovanskih poslancev izročen posebnemu odseku v poročanje. Opomniti moramo, da bi uravnava jezikovnega vprašanja s § 14. sicer ne bila parlamentarna, toda ustavna. Nemški kričači hočejo sicer jezikovni zakon, toda ne s § 14., a tudi ne s parlamentom, dokler niso Nemci v večini. Ker pa je to nemogoče, torej bi na veke čakali jezikovnega zakona, in to ravno hočejo nemški radikali, ki le od prepira životarijo.

Nemško semenišče za Šlezijo je dalo povod živahnim razpravam po časnikih. Češki listi naglašajo, da treba Šlezijo odtrgati od vratislavske škofije. Ako se za 96.000 Nemcev ustanovi posebno nemško semenišče, potem ima 193.000 Slovanov isto pravico. »Hlas Naroda« pa zahteva češko semenišče na Dunaju, češ, da je na Niže-Avstrijskem več Čehov, nego Nemcev v Šleziji. Nemško-radikalni listi so si seveda z vsem ognjem osvojili vprašanje nemškega semenišča.

Deško semenišče s katoliško gimnazijo! Ta klic se čuje tudi v Zagrebu. Dr. Gustav Baron, kateri že pet in dvajset let deluje kot vzgojitelj duhovne mladeži, prej kot profesor bogoslovja, sedaj kot rektor nadbiskupskega duhovnega semenišča v Zagrebu, kliče v »Katoliškem Listu« hrvaško duhovstvo in vse ljudstvo zagrebške nadškofije, da prispeva k ustanovitvi konvikta in kat. gimnazije. V to svrhu imajo sedaj že nabranih 133.000 gld., katere nabirati je bil začel nekdanji vseučiliški profesor, sedanji nadškof sarajevski, dr. Jos. Stadler.

Kartel nemških električnih podjetij. Iz Berolina se javlja, da se tam snuje kartel nemških električnih podjetij. Glavna podjetja so se dogovorila za skupni postopek in javljajo v skupnem cirkularju, da so se odločila povišati za 5% ceno strojev, transformatorjev in polaparatov. Cirkular je podpisan od sedem večjih podjetij; na čelu jim je tvrdka Siemens in Halske, katera je tudi Ljubljani preskrbela elektriko. Imamo torej lepo nado, da bo ljubljanska elektrika še dražja.

Nova ustava za Kreto je gotova. Potrdile so jo štiri velesile, izvzemši § 38., ki krečanski skupščini daje pravico, da si sme sama voliti kneza. To je gotovo, da bi skupščina ne volila svojim knezom turškega sultana. Ker pa evropske države nočejo mahoma rezati mesa od turške države, zato se se uprle sklepu krečanskih zastopnikov.

Anglija in Rustija se pogajata za važne stvari na vshodu. Morning Post imenuje 9 točk: korejsko vprašanje, obramba severno-vshodnega obrežja kitajskega proti Japoncem in Nemcem, kitajske železnice, vstanovitev in obnovitev evropskih naselbin na Kitajskem, vstanovitev evropskih interesnih sfer tam, afgansko vprašanje, pri katerem hoče Rusija, da bi bil Afganištan svoboden od Anglije, perzijsko vprašanje (notranje reforme, železnice kolonije), sirska vprašanje, osvoboditev krete od zunanjih vplivov, neodvisnost Abesinje in uredba egipčansko-abesinske meje. To so jako obširna vprašanja; če se doseže sporazumljenje, bi bil mir zagotovljen za dalj časa; a tu se je treba ozirati tudi na druge države, katere najbrže ne bodo zadovoljne z vsemi sklepi Angležev in Rusov.

Vabilo

na

shod volilcev II. razreda

ki se vrši v torek, dné 25. aprila 1899 ob 6. uri zvečer v veliki dvorani »Katoliškega doma« na Turjaškem trgu. — Vabljeni so najuljudneje vsi gospodje volilci, ki so s sedanjim mestnim gospodarstvom nezadovoljni.

**Volilni odbor
združene mestne opozicije.**

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. aprila.

(Občinske volitve v Ljubljani.) Na ledini je bilo oddanih 629 glasov, od teh so dobili liberalci največ 314, najmanj 307, naši so dobili največ 230, najmanj 228, nemški nacijonalec je dobil 93 glasov. — Dve glasovnici sta bili namešani s kandidati vseh treh strank, jedna glasovnica je bila za Koflerja in naše kandidate, pet glasovnic za Koflerja in slov. liberalne kandidate. — Na Cojzovem grabnu je bilo oddanih 562 glasov, dobili so liberalci 268 — 262, naši od 213 — 208, nemški nacijonalec Kofler 80 glasov. Liberalci imajo torej na obeh voliščih 582, naši 443, nemški nacijonalci 173. — Absolutna večina znaša 596 glasov; ker tega števila ni dobila nobena lista kandidatov, zato se vrši jutri med liberalnimi in našimi kandidati ožja volitev.

(Občinske volitve.) Vspeh današnje volitve III. razreda je za združeno opozicijo zelo povoljen. Doslej neomejena gospodujoča »Narodova« klika pride v ožjo volitev. Zares hud udarec za ljudi, ki so mislili, da imajo Ljubljano v najemu! Velikanski aparat, s katerim je delala nasprotna stranka, ni privedel do pričakovanega vspeha. To je za gospodujočo kliko tem sramotnejše, ker je opozicija delala le z majhnim, nediscipliniranim aparatom. Na strani opozicije se je volilo le iz prepričanja, na drugi strani pa je igrala le agitacijska tehnika. Da bi opozicijski volilci res vsi prišli na volišče, bi bila brezdvomno zmagala opozicija. Nasprotna klika je spravila — v zvezi z Železnikarjem — zadnjega moža na volišče, naši so pa trumoma ostali doma. V sekciji na Cojzovem grabnu je n. pr. sploh le polovica vseh volilcev volila!! Če spravi jutri opozicija vse volilce na volišče, je zmaga gotova. Tedaj na delo vsi, kojim je čast in blagor našega mesta res pri srcu! Geslo opozicije je: **Na volišče!!**

(Odličen gost.) V soboto in nedeljo se je mudil v Ljubljani načelnik nemškega viteškega reda nadvojvoda Evgen Takoj po svojem prihodu je nadvojvoda vsprejel dež. predsednika ekscl. barona Heina in brigadirja gm. Franka. V nedeljo dopoldne je bil v nemški cerkvi pri sv. maši. Nato je v spremstvu prednika P. Polaka in pre-

fekta P. Gebharda nadzoroval konvikt ter se počil o napredku posameznih gojencev. Nadvojvoda je potem obiskal deželnega predsednika, fml. pl. Hächsmann in generalnega vikarja Flisa kot namestnika iz Ljubljane odsotnega kneza in škofa.

(Umrl) je včeraj popoldne v Ljubljani od kapi zadet vpokojeni dež. sodišča svetnik Karol Pleško. Pogreb je v torek ob petih. Naj v miru počiva!

(Deželni zbor kranjski) ima jutri 12. sejo. Dnevni red: Utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca Franc Povšeta, zadevajoč olajšave pristojbin pri podedovanju in prevzemanju malih in srednjih posestev. Ustno poročilo finan. odseka o peticijah, in sicer: a) društva zdravnikov na Kranjskem za prispevek za Löschnerjevo ustanovo; b) prof. Alfonza Pavlina za podporo za izdajo herbarija kranjskih rastlin; c) dramatičnega društva v Ljubljani za brezplačno prepustitev lož v deželnem gledišču. Ustno poročilo finančnega odseka o samostalnem predlogu gospoda poslanca Andreja Kalana glede dovolitve kredita v svrhu prireditve obrtne razstave v Ljubljani. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer: a) županstva pri sv. Joštu za ustanovitev okrajne ceste iz Vrzdence proti sv. Joštu; b) županstva Trata, sv. Jošt in Horjul za napravo okrajne ceste iz Vrzdence na Trato; c) županstva Polhovgradec, da se okrajna cesta Ljubljana-Dobrava-Polhovgradec podaljša kot občinska cesta do sv. Jošta; d) občanov iz Vodice za uvrstitev občinske ceste iz Kosez do Povodja med okrajne ceste. Poročilo upravnega odseka o načrtu realčnega zakona.

(Na včerajšnjem shodu v Narodnem Domu) je poročal liberalnim volivcem župan Hribar ter povedal, da slabega gospodarstva ni kriv ne on, ne kdo drug izmed mestnih svetovalcev, ampak — čujte in strmite — deželni zbor in deželni odbor. Da se mora Ljubljana olepšati, je po njegovih mislih prva potreba mesta, ker na ta način se bodo lačni in žejni davkoplačevalci nasitili in napojili. Na vprašanje rudečkarja Železnikarja, kako stališče da zavzemajo liberalni kandidati napram razširjenju volivne pravice, odgovoril je modro gospod Hribar, da je on že nasvetoval v klubu mestnih očetov ustanovitev četrtega volivnega razreda. S tem odgovorom je bil dosledni socijalni demokrat zadovoljen in je modro molčal. — Kako Hribarjeva stranka sodi o razširjenju volivne pravice, je pokazala v deželnem zboru in po svojih glasilih. Vendar so se slovenski liberalci, nasprotniki razširjenju volivne pravice, združili s slovenskimi socijalnimi demokrati in danes so skupno volili, — res vredni si bratje v načelih. Ko je še nekdanji krščanski socijalist in črkostavec v Katoliški tiskarni Jean jako neumno in nehvaležno ropotal proti dr. Kreku in gospod Turk modroval, kako prijetno da se v mestnem svetu lepo tiho v kalnem ribari, poskrbela sta še g. Thuma in g. Tosti za zabavo. Prvi se je pobahal s svojim krčanstvom, drugemu pa je ležala na srcu ne šentjakobska beznica, ampak šentjakobsko župnišče, ki se ima zidati.

(Tržaški škof) je bil, kakor se iz Rima brzojavlja, v četrtek več časa pri sv. Očetu v avdienci. Sv. Oče so natančneje poprašali o razmerah v Trstu in Istri, osobito glede vprašanja o glagolici. Sv. Oče so pri tej priliki obžalovali, da politika dela ovire delovanju duhovščine.

(Deželni zbor.) Poslanec dr. Majaron, ki se pred Veliko nočjo zaradi bolezni ni vdeleževal sej, je pozneje zopet obolel. Zdaj je dobil osem-dnevni dopust in zaradi okrevanja odpotoval na jug.

(Štajerski deželni zbor) je imel v soboto 19. sejo. Prva točka dnevnega reda je poročilo finan. odseka o ustanovitvi deželne hiralnice v Muriški dolini. Posl. Hagenhofer se oglasi za besedo ter naglašja, da so že večkrat v tem zasedanju konservativni poslanci bili potrebni za sklepčnost zbornice, akoravno jih je liberalna večina izključila iz vseh odsekov. Nato Hagenhofer s tovariši zapusti dvorano in vsled tega je zbornica nesklepčna. Deželni glavar zakliče: »Po § 8. poslovnega reda so poslanci dolžni, da so navzoči v sejah«, ter zaključí sejo.

(Isterski deželni zbor) je imel v soboto v Kopru sejo. Navzočih je bilo 19 italijanskih poslancev, slovenski in hrvatski poslanci niso prišli. Deželni glavar opominja občinstvo zaradi preglasnega pritrjevanja, zastopnike časnikov pa zaradi krivega poročanja. Posl. Ventrela

vpraša predsednika, ali je slovanska manjšina opravičila svojo odsotnost. Predsednik odgovori, da morda pridejo opoludne s parnikom. Zbornica je sklenila ustanovitev dež. tehniškega urada s štirimi uradniki.

(Premilostni škof spletski Julij Nakić) mudil se je danes dopoldne v Ljubljani. Prenočil je v Postojini, kjer je obiskal ljubljanskega kneza in škofa, ki je včeraj ondi delil sv. birmo, z brzovlakom pa se je odpeljal na Dunaj. Obiskal je semenišče, katoliško tiskarno in bukvarno in več cerkva. Zelo ga je zanimal prelep razvitok katoliških zavodov in močno ga je veselila pobožnost vernega ljudstva po cerkvah.

(Nove zvonove) posvetil je v soboto dopol. v Samassovi livarni preč. g. generalni vikar Flis in sicer 2 za župno cerkev sv. Terezije v Bužimu na Hrvaškem, 1 za župno cerkev v Rižanu v Istri, 2 za Starigrad na Hrvaškem, 2 za podružnico v Ledinici sorske župnije, 1 za pokopališko kapelo v Derventu v Bosni, 1 za podružnico v Trebenčah v cirčniški župniji na Primorskem, 1 za župnijo Raven na Hrvaškem, 1 za kapelo v Ilašovici v Šleziji in 1 za kapelo v Selu na Primorskem.

(Samomor.) Iz Celovca se poroča, da se je tam vstrelil 59 letni inženier Pour iz Ljubljane.

(Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji.) Prestavljeni so gg.: Gaspar Kačičnik v Šmartin pri Šaleku, Josip Gunđer v Št. Peter pri Radgoni, Josip Ilesič v Žalec, Jakob Kosar v Stari Trg in Anton Postružnik v Hočeje.

(Kaj je tatvina?) Z ozirom na znano ukradenost pismo se nam poroča: Če bo slovensko glasilo ja v n o zagovarjalo nečastno početje posameznikov brez ugovora, trpel bo pred svetom poštenih značaj slovenskega ljudstva. Zato pridenemo še mi besedo. Dejstvo je konstatovano hladno, zid šentjakobskega župnišča priča vsak trenotek, kako nesrečno je zlagano izmišljeno podtikanje. Kakor bi bil »Narodov« član kar to naprej vedel, zagovarjati je že začel pravno stran te čudne zgodbe. Da uporaba tuje lasti »Narodova« nima niti toliko opravičenosti, kolikor v vojski vohunstvo, ki je sicer v gotovih pogojih dovoljeno, a vedno najmanj sloveče orožje, to je pač član kar moral čutiti zavoljo šepavosti v primeri; v to se nam ne zdi vredno luči pri-
našati. Ima pa navidezen pravni izgovor »kar kdo proč vrže in drug pobere, ni ukradenost«, (zato torej si je bilo treba izmisliti peč, in ker ta ni imponovala — stranišče!) Pomagajmo malo: kedaj sme poštenjak pobrati stvar in porabiti kot svojo? Kedar lahko misli, da se je lastnik hotel odreči pravice do nje. Naj pa »Narodovemu« član karju smukne iz rok, kadar vrže proč ogorek smodke, tisočak, bo vsak človek sklepal iz kakovosti pobrane stvari, da je lastnik ostal še vedno lastnik, ker se ni hotel odreči svoje pravice. Recimo torej, da bi zidarski mojster šentj. župnišča ne bil tako srečno na laž postavil »sotrudnika«, ali recimo tudi, da bi bil »sotrudnik« sam verjel, da je bilo pismo res najdeno na potu v peč, ali bi s tem »sotrudništvo«, deležno vzetega daru, opralo svoje početje? Modri možje, ali je kateri človek tako preprost, da bi mogel misliti, da je visokospoštovani g. kanonik, čegar značaj pozna mesto ljubljansko, hotel odreči se pravici do tega pisma v poljubno porabo vsakemu? Pozabili ste glavo od vsega — kaj je to, kar držite v rokah? To je stvar, iz katere se zmerom in povsod iz katerih rok koli spozna, kdo je lastnik; lastnika ime je napisano, podpis pa visoke osebe; kakovost stvari torej je povedala, da se g. kanonik ni mogel — in pri svoji pijeteti tudi ni hotel odreči lastninski pravici do nje. Za vsebino pisma nam ni, v listu podpisani g. knezoškof je tudi pritrdil »vsebinsko lista sme ves svet vedeti«; škodovali pač niste ne g. kanoniku, ne priljubljenemu vladiki, a namen vaš, s katerim brez sramu hočete izkoristiti tujo stvar, ukradenost sramotno, in kovati orožje proti nje lastniku, ta nosi na sebi neki znak — ali znak poštenosti?

(Imenovanje.) G. c. kr. tajnik finančne prokuratora dr. Viktor Pessiak je imenovan finančnim svetnikom.

(Nagla smrt.) Iz Logatca. V soboto dne 22. t. m. je prišla Uršula Chiuta iz Landola hrenoviške župnije k logaškemu c. kr. sodišču radi

neke obravnave. Prišedša ob 1/9. uri dopoldne na mostovž, kjer ljudje navadno čakajo uradnih ur, jela se je opotekati in se mahoma zgrudila mrtva na tla. Zadel jo je srčna kap.

(Občinske volitve v Celovcu.) Iz Celovca, dne 21. aprila. Prihodnji teden imamo i tu dopolnilni boj za mestni zbor. Dne 24. aprila voli tretji, dne 26. drugi in dne 29. prvi razred. Izstopi 10 odbornikov, med njimi i župan Neuner. Pravijo, da več izstopivših odbornikov hrepeni po »zaslužnem« pokoju. Dočim pa Ljubljancani »bijete« za volitve (vsaj po časnikih) »krvav« boj, je tu vse mirno. Naši časniki se za volitve niti zmenijo ne; molče kakor grob. Tudi drugače ni čutiti kakega volilnega gibanja. Samo »Communalverein« napravljaja shode, ki se pa vrše večinoma ob praznih klopih in mizah. A nikar ne smete misliti, da je sedanji blaženi »mir« morda dokaz Bog védi kako dobrega gospodarstva na našem rotovžu. To gospodarstvo je tako, da se Bog usmili. Dobro znajo gospodariti samo z — dolгови. Ni dolgo od tega, kar so sklenili, da napravijo zopet nov dolg, mestne doklade rastejo kakor gobe po dežju, a p. t. »meščani« se za vse to malo zmenijo, k večjemu, da kdo malo pozabavlja za gostilniško mizo, a potem gré in glasuje za tistega, kateremu je pred zabavljal. Iz letargije spravi te ljudi samo kakšen »hec« ali kaka narodna hujskarija zoper Slovence.

(»Schulvereinovi« groši.) Iz Celovca, dne 21. aprila: Znano je, kako zloglasni »Schulverein« svoje Judeževe groše vsiljuje zlasti po slovenskih krajih. Pšenica mu cvetè zlasti tam, kjer je občinsko krmilo v nemškutarskih rokah. Za male darove prodajajo nemškutarji slovenske otroke »Schulvereinu« in jih izročajo brez usmiljenja kruti germanizaciji. V zadnjem času je zopet deževalo takih Judeževih darov na razne strani. Razne občine na Slovenskem so dobile podpore za šolske stavbe, in sicer, kakor poroča »Mir«: Važenberg 1000 gld., Št. Jakob ob Celovcu 500 gld., Skočidol 400 gld., Vetrinj 200 gld. Sram naj jih je! Dalje je dobilo učiteljsko semenišče v Celovcu zopet 1000 gld. in otroška vrtea v Železni Kapli in Velikovecu 900 gld. Omeniti moramo, da uradna »Celovčanka« te darove in sploh vsa naznanila »Schulvereina« in »Südmarke« naznanja s tolikim veseljem, da se nam zdi, kakor da je »Celovčanka« tudi »uraden list« teh društev!

(Iz Celovca.) dne 21. aprila. Znani »prijatelj« koroških Slov., g. vpokojeni c. kr. deželni šolski nadzornik dr. Jožef Gobanc v Celovcu je dobil naslov in značaj dvornega svetnika. Kaj pomeni Gobančevo ime za koroške Slovence, koliko je baš on oviral napredek našega šolstva in s kakšnimi sredstvi je delal za najbolj brezobzirno germanizacijo po naših šolah, je v živem spominu vseh. Sedaj hira že dolgo časa in težko, da bi se še zavedel svojega odlikovanja.

(Nov poštni urad) se 1. majnika odpre v Lokavcu na Goriškem. Zvezo bode imel z Ajdovščino.

(Spomenik dr. V. Oblaku) se ni odkril 15. t. m. na celjskem pokopališču, kakor je bilo napovedano. Nagajalo je slabo vreme. Spomenik bode postavljen v kratkem, a blagoslovljen v maju ali juniju.

(V Laškem trgu) so imeli »südmarkovci« nedavno ustanovni shod. Domačim Germanom so prišli na pomoč kričachi iz Celja in Zidanega mosta. Klobasali so o slovanski povodnji in boju proti Slovencem. V vodstvo sta izvoljena tudi tamošnja učitelja Valentinitsch in Kresnig, oba menda iz tevtoburškega gnezda.

(Kozje na Štajerskem.) Danes v nedeljo dne 23. aprila, ob 10. uri predpol. bila je volitev župana in svetovalcev v trgu Kozjem. Izvoljen je izvrsten narodnjak gospod Ivan Elsbacher, trgovec, županom. Svetovalci so gg. Anton Vertovšek, Mihael Horvat, Mihael Volavšek in Fr Guček. — Živela slovenska zavest!

(Zaplenjen) je bil tržaški »Impertinente«, ker je ponatisnil odgovor predsednika italijanske zbornice Zanardellija tržaškemu županu Dompieriju. Ta mu je bil namreč svoj čas naznanil sklep italijanskih županov proti hrvaški gimnaziji v Pazinu. — Tako daleč smo torej že, da župan avstrijskega mesta išče svetov in pomoči pri državniku tuje države. Že to dejstvo samo bi moralo vzdramiti vsacega avstrijskega zaspanca.

(Nove struje v gledišču.) Nedavno je posl. Cvjetko Rubetić v hrvaškem saboru dolžil gledišče, da z nenravnimi predstavami kvari mladino. Sedaj so pa tudi drugi časniki, celo vladne »Narodne Novine«, nastopile javno proti nenravni novi struji, katera s svojim mravstvenim nihilizmom kuži občinstvo. Povod sta dali dve novi drami mladega dekadenta Srgjana Tucića.

Društva.

(»Glasbena Matica« v Ljubljani.) V sredo, dne 26. aprila t. l. v Sokolovi dvorani »Narodnega doma« IV. redni koncert pod vodstvom koncertnega vodje gosp. Mateja Hubada. Pri koncertu sodelujejo: gđc. Mira Dev (sopran), gosp. dr. Bela Stuhec (bariton), gosp. Bohuslav Lhotsky (vijolinist), gosp. Josip Prochazka (pijanist) in pevski zbor »Glasbene Matice«. Vsopred: 1. P. Hugolin Sattner: Vrbica, mešan zbor (novo). 2. Wieniawski: Fantazija na motive iz opere »Faust« za gosli s spremljevanjem na glasovirju. 3. Anton Foerster: Z glasnim šumom s kora ..., osmeroglasen mešan zbor (novo). 4. a) R. Schumann: Ne grem od tod; b) J. Brahms: Zvesta ljubav; c) J. Brahms: Ljubezen, pesmi poje gospd. Mira Dev. 5. a) Meglica, harm. O. Dev; b) »Bog je vstvaril zemljico«, harm. St. Pirnat, slovenski narodni pesmi; c) »Osuse nebo zvezdama«, srbske narodne pesmi, harmonizoval Stjepan Mokranjac. 6. Risto Šavin: a) Poslednje pismo, b) Poroka, balade, poje g. dr. Bela Stuhec (novo). 7. a) I. Raff: Cavatina, svira na goslih Bohuslav Lhotsky. 8. »Džanum, na sred selo« ..., srbske narodne pesmi iz Kosova, harmonizoval Stjepan Mokranjac. — Začetek ob 8. uri, konec ob polu 10. uri. — Cena prostorom izven naročbe: Sedeži I. do III. vrste à 2 gld., IV. do VII. à 1 gld. 50 kr.; od VIII. nadalje in na galeriji à 1 gl. — Stojišča à 50 kr., dijaške in garnizijske vstopnice à 30 kr.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica, 24. aprila. Slovenski poslanci so izjavili deželnemu glavarju, da se ne morejo vdeležiti sej deželnega zbora, da so pa pripravljene dogovarjati z vlado in z Italijani glede pogojev, pod katerimi jim bo mogoče zopet vstopiti v deželni zbor.

Dunaj, 24. aprila. Grofu Hohenwartu je bolje.

Brno, 24. aprila. Stališče moravskega namestnika grofa Spens—Boden je baje zelo omajano. Sedanji dopust napoveduje njegov odstop.

Lvov, 24. aprila. Bivši ministerski predsednik Badeni je, kakor poroča »Slovo polskie« obolel.

Peterburg, 24. aprila. Car bo dal nevesti črnogorskega princa Danila dote jeden milijon rubljev.

Madrid, 24. aprila. Vojvoda tetuanski je imenovan zastopnikom Španije na mirovni konferenci.

Barcelona, 24. aprila. Policiji se je posrečilo zaslediti zaroto karlistov. Pet oseb, mej temi nekega brigadnega generala, so prejeli in zaplenili kakih štirideset starih pušk.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Oblačn.	Padačina v 24. urah v mm
22	9. zvečer	732.4	11.5	sl. jzh.	sk. jasno	
23	7. zjutraj	736.1	8.7	sr. jvzh.	dež	3.4
	2. popol.	737.6	9.5	sr. jvzh.	del. jasno	
23	9. zvečer	739.2	7.5	sl. jzh.	del. jasno	
24	7. zjutraj	741.3	4.1	sl. svzh.	jasno	0.8
	2. popol.	738.8	12.8	sr. jvzh.		

Srednja temperatura sobote 12.7°, normale: 10.8°.
Srednja temperatura nedelje 8.6°, normale: 11.0°.

Zahvala.

401 1—1

Najsrčnejšo zahvalo izreka podpisana tem potom vsem, ki so v petek spremili mojega nepozabnega soproga k sv. Kristofu, ter mi ob nenadomestni izgubi izrekli tolažilno sožalje. Vzlasti pa najtoplejša zahvala rodbini Tavčar—pl. Čubrovi za vso ljubezen in naklonjenost, kakoršno so mi skazovali v zdravju, kakor tudi v boleznih. Iskrena zahvala prečastiti duhovščini, p. n. vodstvom obeh sirotišč, in vsem drugim množtevilnim sožalnikom in pogrebcem.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1899.

Marija Trdina roj. Lavtižar.

404 1-1

Z bridkim sreem naznanjamo vsem častitim prijateljem in znancem, da je umrl naš prisrčno ljubljeni soprog, oziroma oče, tast in ded

Anton Bolha

danes ob polosmih zjutraj po dolgi in mučni bolezni v 79. letu svojega trudapolnega življenja.

Pogreb bo jutri v torek ob 6^{1/2} uri zvečer izpred hiše št. 69 na Sv. Petra cesti v Ljubljani

Predragega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1899.

Žalujoče rodbine:

Bolhova, Franketova in Mikuševa.

Brez posebnih naznanil.

Vabilo

k

občnemu zboru

„Katol. polit. društva v Vipavi“

v nedeljo, 30. aprila 1899, ob 1/2 5. uri popoldne

v hranilničnih prostorih.

Vspored:

1. Poročili predsednika in tajnika.
2. Poročilo blagajnika, pregled letnih računov.
3. Volitev društvenega odbora.
4. Posamezni nasveti in predlogi.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Vipava, dne 22. aprila 1899. 403 1-1

Prodajalnica

specerijskega blaga,

874 3-3

ki je z zalogo popolnoma vrejena, na lepem prostoru na Ježici št. 56, se dá v najem.

Spreten

orgljavaec in pevovodja

cerkovnik,

ter več

ki bi sprejel tudi **tajništvo** ali kaj enacega, želi — radi tehničnih vzrokov — **premeniti svojo službo.** — Naslov se izve pri upravnistvu »Slovenca«.

385 3-2

402 1-1

Potrji od najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega in srčno dobrega soproga, očeta, brata, zeta, svaka in strica, gospoda

Karola Pleško

c. kr. višjega sodnega svetnika v pok. posestnika častne svetinje za 40letno zvesto službovanje, hišnega posestnika itd.

ki je po kratki, mučni bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoče, v 66. letu svojega od neumornega dela in neizčrpne dobrote do svojcev izpolnjenega življenja, danes ob polu 5. uri popoldne mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragga pokojnika se bo v torek, dne 25. aprila ob 5. uri popoldne v hiši žalosti Križevniške ulice št. 2 svečano blagoslovilo in potem na pokopališču pri sv. Krištofu v rodbinskem grobu položilo k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v četrtek, dne 27. aprila ob 8. uri v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

Blagi pokojnik se priporoča v pobožno molitev in časten spomin.

Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1899.

Marija Pleško poroj. **Lenassi**, soproga. — **Anči, Ema, Cirila in Miroka**, hčere. — **Peter Lenassi**, tast. — **Marija Pleško**, sestra. — **Leonija Paki** poroj. **Zhuber**, c. kr. stolnika vdova, svakinja. — **Gusti Paki**, nečakinja. — **Leo Paki**, nečak.

Koverta s firmo
priporoča
Katol. Tiskarna,
v Ljubljani.

Čopice za slikarje, pleskarje, zidarje in za domačo porabo ima v veliki izbiri v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 16 11-2

Razglas.

382 3-3

Vsled sklepa c. kr. deželne sodnije v Ljubljani z dne 31. marca 1899, opr. št. N c III 348/99 | 1. se bodo „Zavodu meščanske vojašnice v Ljubljani“ lastna zemljišča vlož št. 17 in 219 katastralne občine Trnovo pri prostovoljni, na 27. aprila 1899 ob 10. uri dopoldne na licu mesta določeni

javni dražbi

za ceno 20.000 gld. in 250 gld. izklicala in onemu, ki bode največ ponudil, v last oddala.

Dražbeni pogoji izloženi so v pisarni podpisanega sodnega komisarja občni pregled.

Dr. Fran Vok,
c. kr. notar kot sodni komisar.

Zavod

za 320 26-25

umetno slikarstvo na steklu.

B. ŠKARDA

Sedemkrat odlikovan s prvimi nagradami.

Specijalni zavod

za slikanje na cerkvena okna

v vsakem slogu in izdelavi.

v BRNU.

Ceniki, troškovniki, načrti, škie in vsakoršen strokovni nasvet brezplačno.

Po c. kr. deželni vladi poverjeni stavbeni inženir

b. o. kr. nadinženir

Fran Žužek

naznanja, da je odprl svojo

tehnično pisarno

v Ljubljani. 390 3-2

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. **Giro-konto** (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dne do dne po 4^{1/2} %.

Poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Dunajska borza.		
Dne 24. aprila.		
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 95 kr.	
Skupni državni dolg v srebru	100 » 10 »	
Avstrijska zlata renta 4%	119 » 85 »	
Avstrijska krona renta 4%	100 » 50 »	
Ogerska zlata renta 4%	119 » 55 »	
Ogerska krona renta 4%	97 » 15 »	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	920 » — »	
Kreditne delnice, 160 gld.	356 » — »	
London vista	120 » 42 ^{1/2} »	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 95 »	
20 mark	11 » 78 »	
20 frankov (napoleonidor)	9 » 56 »	
Italijanski bankovci	44 » 45 »	
C. kr. cekini	5 » 68 »	
Dne 22. aprila.		
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 50 kr.	
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 » 60 »	
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 » 40 »	
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 » 80 »	
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138 » 50 »	
Dunavske vravnave srečke 5%	129 » 50 »	
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 » 75 »	
Posojilo goriškega mesta	112 » — »	
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »	
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	97 » 90 »	
Prioritetne obveznice državne železnice	217 » — »	
» južne železnice 3%	178 » — »	
» južne železnice 5%	124 » 40 »	
» dolenskih železnic 4%	99 » 50 »	
Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld 25 kr.	
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	172 » — »	
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 35 »	
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 » — »	
Salmove srečke, 40 gld.	85 » 50 »	
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » 75 »	
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »	
Ljubljanske srečke	24 » — »	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 » — »	
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	335 » — »	
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	456 » — »	
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	56 » 50 »	
Splošna avstrijska stavbinska družba	107 » 75 »	
Montanska družba avstr. plan.	244 » 05 »	
Trhoveljska premogarska družba, 70 gld.	192 » 50 »	
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.

Kulani na izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.